

Han de pujar els impostos a les grans fortunes?

Un debat parlamentari sobre si gravar més el patrimoni i la renda alta reduïx la desigualtat i finança servicis públics o llastra la inversió i la competitivitat.

1. Guia del professor (moció, cronograma i argumentari)
2. Full d'avaluació
3. Targetes de postura (retallables)
4. Fitxa de preparació de l'alumne (fotocopiar)

Han de pujar els impostos a les grans fortunes?

Les grans fortunes haurien de pagar més impostos.

FORMAT

parlamentario

DURADA

50-55 min

AGRUPAMENT

Dos equips + moderació

Objectius

- Argumentar amb evidències a favor i en contra de pujar els impostos a les grans fortunes.
- Distingir entre l'impost sobre la renda, sobre el patrimoni i sobre la riquesa heretada.
- Reflexionar sobre la relació entre fiscalitat, desigualtat i finançament públic.

Conceptes clau: impost sobre la riquesa · progressivitat fiscal · desigualtat · sector públic · redistribució · fugida de capitals

Encaix curricular

- **Eco 1BACH · U11** — Polítiques econòmiques: fiscal i monetària — el paper del sector públic, els impostos i la redistribució de la renda.
- **Eco 1BACH · U6** — Fallades de mercat — externalitats, béns públics i justificació de la intervenció de l'Estat.
- **Eco 1BACH · U7** — Macroeconomia I: agents i indicadors — el sector públic com a agent econòmic i la desigualtat mesurada per l'índex de Gini.

Competències clau: CCL · CPSAA · CC

De què va

En quasi tots els països avançats, la desigualtat de riquesa és molt major que la desigualtat de renda: el patrimoni està molt més concentrat en poques mans que els salaris. Davant d'açò, diversos governs europeus han aprovat o debatut impostos específics sobre grans fortunes. Els seus defensors els presenten com una ferramenta de justícia fiscal; els seus crítics, com una mesura contraproductiva que espanta el capital sense resoldre res. Este debat enfronta les dues postures amb els seus millors arguments.

Argumentari

A FAVOR DE PUJAR ELS IMPOSTOS A LES GRANS FORTUNES

- **Reduïx la desigualtat de forma directa.** Quan la riquesa es concentra en poques mans, les oportunitats s'hereten, no es guanyen. Un impost progressiu sobre el patrimoni o les rendes altes redistribuïx recursos i anivella el punt de partida entre ciutadans.
- **Finança servicis públics que beneficien tots.** Educació, sanitat, infraestructures i investigació són els pilars de la productivitat a llarg termini. Gravar més qui té més permet sostindre estos servicis sense ampliar el dèficit.

- **Respon a un principi de capacitat de pagament.** L'equitat vertical —pagar més qui més té— és un dels principis bàsics d'un sistema fiscal just. No gravar la riquesa fa que el pes de l'Estat caiga desproporcionadament sobre les rendes mitjanes del treball.
- **La riquesa acumulada genera rendes sense treball addicional.** Les grans fortunes creixen mitjançant dividends, plusvàlues i herències, no mitjançant esforç laboral addicional. Gravar-la de forma diferenciada no desincentiva el treball productiu.

EN CONTRA DE PUJAR ELS IMPOSTOS A LES GRANS FORTUNES

- **Risc real de fugida de capitals.** En una economia oberta, el capital és molt mòbil. Si un país grava el patrimoni de forma unilateral, part d'esta riquesa pot traslladar-se legalment a altres països amb fiscalitat més baixa, reduint la base imposable i deixant menys recaptació de la prevista.
- **Desincentiva l'estalvi i la inversió productiva.** Gravar el patrimoni acumulat pot desincentivar qui ha estalviat i invertit a llarg termini, especialment en xicotetes i mitjanes empreses familiars el valor patrimonial de les quals no equival a liquiditat disponible.
- **És difícil de valorar i recaptar.** Molts actius —empreses no cotitzades, art, propietats a l'estranger— són difícils de valorar anualment. El cost d'administració de l'impost i l'elusió legal poden erosionar significativament el recaptat.
- **Existixen instruments millor dissenyats.** Una base imposable àmplia en l'IRPF amb pocs desgravaments, la revisió de les deduccions regressives o la lluita contra el frau fiscal són alternatives que poden recaptar més amb menys distorsions econòmiques.

Com es desenvolupa

- Preparació en equips** 12 min
Cada equip rep la seua postura, prepara 3-4 arguments i anticipa els del rival.
- Torns d'obertura** 8 min
Un portaveu per equip exposa la posició (4 min cada un), sense interrupcions.
- Rèplica** 12 min
Torns alterns per a refutar el rival. Es valora respondre al que ha dit l'altre, no repetir els propis arguments.
- Torn del públic** 8 min
L'alumnat no assignat pregunta a tots dos equips.
- Tancament** 6 min
Cada equip resumix el seu millor argument en 2 minuts.
- Debrief** 8 min

El profe desfà el rol: distingir impost sobre renda alta, sobre patrimoni i sobre herències. Revisar experiències de països nòrdics que ho han implantat i els que ho han abandonat (Suècia, França). Reflexió sobre mobilitat del capital en la UE.

Han de pujar els impostos a les grans fortunes?

Grup / alumne: _____ Data: _____

CRITERI	1 INICI	2 EN PROCÉS	3 BÉ	4 EXCEL · LENT
Qualitat dels arguments Els arguments són pertinents, clars i connecten amb conceptes sobre fiscalitat i sector públic. CC	☐	☐	☐	☐
Ús d'evidències Recolza les afirmacions amb exemples de països, comparatives internacionals o altres referències verificables. CPSAA	☐	☐	☐	☐
Capacitat de refutació Respon als arguments de l'altre equip en compte de repetir els propis. CC	☐	☐	☐	☐
Expressió oral i torns S'expressa amb claredat, respecta els temps i el torn de paraula. CCL	☐	☐	☐	☐

Observacions:

Repartiment de postures

Les grans fortunes haurien de pagar més impostos.

DEFENSEU ESTA POSTURA

A favor de pujar els impostos a les grans fortunes

Gravar més el patrimoni i les rendes altes reduïx la desigualtat, finança servicis essencials i respon a un principi de justícia fiscal.

✂ retalla per ací

DEFENSEU ESTA POSTURA

En contra de pujar els impostos a les grans fortunes

Un gravamen elevat incentiva la deslocalització del capital, desincentiva l'estalvi i és molt difícil de recaptar eficaçment.

✂ retalla per ací

Preparo la meua postura

Moció: *Les grans fortunes haurien de pagar més impostos.*

La meua postura _____

Els meus 3 arguments (amb una evidència o exemple concret en cadascun):

1. Argument _____

Evidència _____

2. Argument _____

Evidència _____

3. Argument _____

Evidència _____

Una pregunta que li faré al grup rival:

Un argument de l'altre grup que hauré de refutar:

Notes durant el debat:

